

витривалість м'язів живота, де середній бал за тест становив $2,02 \pm 0,04$. Щодо розподілу за рівнями виконання тесту, то мінімальний і задовільний рівень мали 87 (19,77 %) і 290 (65,91 %) студенток 15–18 років. Добрий і дуже добрий рівні показали 59 (13,41 %) респондентів і тільки 4 особи або 0,91 % – високий. Середній час виконання тесту становив $(45,61 \pm 1,06)$ с.

У тесті на загальну витривалість – біг на місці у темпі 120 кроків за хвилину – незадовільні оцінки отримали 40 (9,09 %) дівчат. Відмінних (високий і значний рівні) результатів за цим тестом не було виявлено. 253 (57,50 %) студенток виконали тест на задовільно, 118 (26,82 %) продемонстрували добрий рівень і 29 (6,59 %) – дуже добрий. Середній час виконання тесту становив $(3,24 \pm 0,08)$ хв за мінімального значення 1,20 хв, а максимального 9,50 хв. Суттєво кращими були результати тесту на гнучкість, яка визначалася нахилом тулуба із положення стоячи за такими критеріями: дістати руками коліна (1 бал), дістати пальцями рук ступні (2 бали), дістати пальцями рук підлоги (3 бали), дістати широко розставленими пальцями рук підлоги (4 бали), дістати підлоги долонями (5 балів) і дістати головою колін (6 балів). Відповідно до цих критеріїв оцінювання жодна з студенток не мала мінімального рівня розвитку гнучкості, 124 (28,18 %) виконали тест на задовільно, 158 (35,92 %) – на добре, 69 (15,68 %) – на дуже добре і 89 (20,22 %) показали високий і значний рівень розвитку гнучкості. У цілому мінімальний рівень фізичної підготовленості мали 22,27 % студенток, задовільний – 64,32 %. Добрий та дуже добрий рівні фізичної підготовленості мали 11,59 % та 1,82 % студенток медичних коледжів відповідно. Слід зазначити, що в жодній із студенток не виявлено високого і значного рівнів фізичної підготовленості. Таким чином, аналіз фізичної підготовленості студентської молоді 15–18 років виявив зниження рівня розвитку наступних рухових якостей: швидкості, швидкісної сили та силової витривалості різних груп м'язів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Апанасенко Г. Навчання здоров'ю як важливий напрямок фізкультурної освіти / Г. Апанасенко, В. Земцова // Наукові записки Тернопільського держ. пед. у-ту. Серія: Педагогіка. – 2004. – № 4. – С. 35–42.
2. Гоншовський В. М. Технологія індивідуалізації фізичної підготовки майбутніх рятувальників у вищому військовому навчальному закладі : автореф. дис. канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / В. М. Гоншовський. – Івано-Франківськ, 2011. – 22 с.
3. Евстигнеева М. И. Теоретический анализ состояния проблемы физического воспитания студентов медицинских вузов / М. И. Евстигнеева, Л. Д. Батишева, Л. Е. Деньгова // Психолого-педагогические и медико-биологические проблемы физической культуры, спорта, туризма и олимпизма: инновации и перспективы развития : материалы Междунар. науч.-практ. конф. – Челябинск, 2011. – Ч. 1. – С. 74–78.
4. Масияускене О. В. Валеология : учеб. пособие / О. В. Масияускене, Ж. Г. Муравянникова. – Изд.-2-е, стереот. – Ростов н/Д : Феникс, 2011. – 251 с.
5. Ostafiychuk Ya.F. Methodyka formuvannya valeologichnyh kompetentsiy u studentiv medychnyh koledziv u protsesi phyzichnogo vyhovannya / Ya. F. Ostafiychuk // Phyzichna kultura, sport ta zdorovya natsiyi : zb. nauk. pr. – Vyp. 17. – Vinnytsya: Lando LTD, 2014. – S.228-237.
6. Ostafiychuk Ya.F. Formuvannya valeologichnyh kompetentsiy u studentiv medychnyh koledziv u protsesi phyzichnogo vyhovannya : avtoref. dys....kand. nauk z phiz. vyhovannya i sportu [spets.] 24.00.02 " Phyzichna kultura, phyzichne vyhovannya riznyh grup naseleння" / Ya. F. Ostafiychuk. - Lviv, 2014. -20 s.
7. Sapozhnyk O. Analiz stanu zberezheniya zdorovya studentskoyi molodi / O. Sapozhnyk // Phyzichne vyhovannya, sport i kultura zdorovya u suchasnomu suspilstvi : zb. nauk. pr. Volyn. nats. un-tu imeni Lesi Ukrayinky. -Lutsk, 2010. - № 4 (12) – S.52-55.
8. Sergiyenko L.P. Testuvannya ruhovoy zdbnostey shkolyariv : navch. posibn. / L.P.Sergiyenko. - K.:Olimpiyska I-ra, 2001.- 438 s.
9. Shvets I.Ye. Mizhpredmetna integratsiya – zaporuka glybokoyh znan studentiv / I.Ye. Shvets, V.B. Panasyuk, D.D. Sklyaryk // Problemy integratsiyi v medychnomu vyshchomu navchalnomu zakladi : materialy mizhvuz. navch.- prakt. konf., (Ternopil, 27 travnya 1999 roku).- T., 1999.-S.49-50.

Павлів Ігор

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЧЕРЕЗ ОСВІТУ

У статті обґрунтовано психолого-педагогічні аспекти проблеми збереження здоров'я особистості через освіту упродовж усього періоду онтогенезу. З'ясовано, що ця проблема є надзвичайно актуальною, що визначено умовами екологічного, економічного, соціально-культурного життя сучасної людини упродовж усього періоду її онтогенезу, а її вирішення відбувається на міжгалузевому рівні, у синкретизмі психологічного, педагогічного, біологічного, фізкультурно-оздоровчого та іншого знання на засадах гуманістичної психології, особистісно орієнтованої педагогіки, розуміння старості як вікового періоду в онтогенетичному розвитку та саморозвитку особистості, що приховує великі можливості та резерви. Встановлено, що важливим елементом збереження здоров'я є освітня робота, яка проводиться з людиною упродовж усього періоду онтогенезу, а її суб'єктами є на різних етапах онтогенетичного розвитку є сама людина, батьки, найближче сімейне оточення, школа, державні та громадські організації тощо. Здоров'язберігаюча освіта молоді відбувається в колі сім'ї та під час навчання у освітніх закладах різного рівня (від дошкільного закладу і до університету) і повинна дати превентивні біологічні, філософські, психологічні, санітарно-гігієнічні, фізкультурно-оздоровчі знання, навички і вміння щодо збереження особистістю свого психічного, фізичного, духовного, соціального здоров'я і в наступні періоди онтогенезу.

Ключові слова: особистість, онтогенез, здоров'я, психолого-педагогічні аспекти, освіта, старість.

Павлів И. Психолого-педагогические аспекты проблемы сохранения здоровья путём образования. В статье выявлены и обоснованы психолого-педагогические аспекты проблемы сохранения здоровья личности через образование на протяжении всего периода онтогенеза.

Ключевые слова: личность, онтогенез, здоровье, психолого-педагогические аспекты, образование, старость.

Pavliv I. Psycho-pedagogical aspects of health preservation through education. This article raises the problems of psychological and pedagogical aspects of the individuals health preservation during the process of education and throughout the whole period of ontogenesis. It was found out that that this problem is extremely topical, it is determined by environmental, economic, social and cultural conditions of modern human life style which one follows during whole period of ontogenesis. One's decision is carried out on cross-sector level, according to the knowledge of psychological syncretism, pedagogical, biological, sport spheres and etc. which is based on humanistic psychology, personality oriented pedagogy, perception of the elderly as a period of ontogenetic development and self development of the identity that hides great potential and reserves. According to E. Erickson the scheme of human development on eight stages of ontogenesis is connected desire to preserve health, which is defined as a resource, and not the aim of the life, the natural condition of the body, characterized by normal and consistent with flow of all processes and the activity of all functions which provide all necessary human activities in the interaction with the environment. It was established that educational activity is an important element in health maintaining which is carried out by human throughout the whole period of ontogenesis and the human himself its parents, family environment, school, state and public organizations, etc are its subjects at various stages of ontogenetic development. Youth gets acquainted with the notion of health-preserving from with the help of their parents and while studying in educational institutions of different levels (from pre-school institutions to university) and they should provide youth with preclusive biological, philosophical, psychological, sanitary and hygienic, health and fitness knowledge, skills and ability to maintain their individual mental, physical, spiritual, social well-being during subsequent periods of ontogenesis. Particular attention should be paid to the problems which are connected with the attitude of the individual towards his or her own body, understanding its purpose and functioning throughout his or her existence. The measurement of the effectiveness of continuous process of health maintaining with the help of education and self-education is the attitude the individual and society towards the problems of gerontology and thanatology - anility and death.

Key words: personality, ontogenesis, health, psychological and pedagogical aspects, education, anility.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Проблема збереження здоров'я особистості є надзвичайно актуальною, що визначено умовами екологічного, економічного, соціально-культурного життя сучасної людини упродовж усього періоду її онтогенезу. Означена проблема має низку психолого-педагогічних аспектів, оскільки пов'язана із віковими особливостями фізичного і психічного життя людини, ціннісного ставлення до нього, проблемами пізнання оточуючого світу і себе в ньому, самоствердження і самореалізації. Вирішення цих завдань знаходиться в площині наукових міжгалузевих розробок та їх практичної реалізації, зокрема у системі освіти як дітей, так і дорослих. Аналіз останніх досліджень і публікацій із означеної проблеми виявляє звернення до науково-теоретичних розробок та практичного досвіду в минулому і сьогодні в Україні та за її межами. Слід зазначити, що вирішення проблеми відбувається на міжгалузевому рівні, у синкретизмі психологічного, педагогічного, біологічного, фізкультурно-оздоровчого та іншого знання. Значний внесок у вирішення проблеми здійснив В.Сухомлинський, який у низці праць висвітлив проблему відповідальності сім'ї і школи за здоров'я дитини, що у другій половині ХХ ст. набуло визначення як валеологія. Вивченню сутності та особливостей даної проблематики у педагогічній спадщині педагога розкрито у Матеріалах У Міжнародних та ХІХ Всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: здоров'я через освіту» (Донецьк, 2012) [2]. Проблема здоров'я не обмежена вивченням певної вікової категорії, а тому значна увага фахівців присвячена питанням збереження здоров'я на пізніх етапах онтогенезу, зокрема в осіб похилого віку, а також формування фізичної культури упродовж усього життя людини, зокрема фізичного виховання дорослих. Їх вирішення визначене засадами особистісно орієнтованої педагогіки (І.Бех, О.Сухомлинська, О.Савченко), гуманістичної психології (А.Маслоу, К.Роджерс, В.Франкл), обґрунтуванням поняття «психологічний вік» (Л.С.Виготський, Д.Б.Ельконін), психолого-педагогічними уявленнями про сутність та закономірності розвитку осіб похилого віку (Б.Г.Ананьєв, Л.І.Анциферова, О.О.Богомолець, О.В.Краснова, В.В.Фролькіс), порівнянням періоду старіння з іншими віковими періодами психічного розвитку особистості (Е.Еріксон, В.Д.Альперович, Н.Ф.Шахматов), розумінням старості як вікового періоду в розвитку та саморозвитку особистості, що приховує великі можливості та резерви (І.І.Мечніков, Г.А.Цукерман, В.І.Слободчиков). Однак висвітлення психологічних аспектів проблеми необхідно поєднати із педагогічними, що й обумовило вибір теми нашої статті.

Метою статті є виявлення та обґрунтування психолого-педагогічних аспектів проблеми збереження здоров'я особистості через освіту упродовж усього періоду онтогенезу. У межах визначеної мети потребують вирішення такі завдання: визначити ключові терміни та поняття нашого дослідження: онтогенез, особистість, здоров'я та здоров'язберігаюча освіта; виявити основні аспекти здоров'язберігаючої освіти особистості упродовж усього періоду онтогенезу.

Онтогенез – це процес індивідуального розвитку організму від зародження до кінця життя. В онтогенезі людини виділяють основні етапи: до народження (пренатальний), немовлячий, ранній, передшкільний, дошкільний, молодший, середній і старший шкільний вік (постнатальний), зрілий вік і старість. Важливу роль в онтогенезі людини відіграє навчання і виховання, у процесі яких відбувається формування її свідомості і становлення особистості [3, с.232]. В середині ХХ ст. Е.Еріксон довів, що розвиток особистості продовжується все життя, а модель стадій онтогенетичного розвитку особистості Е.Еріксона є першою психологічною теорією, яка детально описує цикл людського життя: дитинство, зрілість і старість і базується на двох припущеннях: 1) людська особистість розвивається у відповідності до принципу постійного зростання готовності людини до того, щоб її вели вперед, і в залежності від готовності спілкуватися і взаємодіяти з щораз ширшим соціальним колом; 2) суспільство прагне такого устрою, щоб люди мали можливість для взаємодії, причому прагне зберегти і захопити належну швидкість і послідовність появи таких можливостей [4, с.270].

Перша стадія онтогенезу названа Е.Еріксоном «базисна довіра проти недовіри» (basic trust versus basic mistrust). Цей період настає, коли людина цілком беззахисна і залежить від фізичної турботи та уваги оточуючих. На початку життя у немовляти виникає відносно почуття довіри або недовіри до речей і людей. У результаті досягнення балансу між базовою довірою і базовою недовірою появляється такі здатності, як надія і віра. У процесі формування людської особистості ця сила перевіряється на кожній із наступних стадій. Наступна, друга, стадія названа Е.Еріксоном «автономія проти сорому і сумніву»

(autonomy versus shame and doubt). Вона протікає в період мускульного дозрівання. Деякі діти розвивають в цей період жорстку вимогливу совість, оцінювання себе призводить до сильного відчуття сорому або сумніву щодо себе, а формування вміння контролювати свої потреби, оцінювати їх і розрізняти розвиває силу волі. Сила волі на наступних етапах онтогенезу трансформується у дорослу здатність контролювати потяги та імпульси, формує основу для прийняття нами закону і зовнішньої необхідності. Вона укорінена в розумінні того, що рушійною силою батьківського виховання є дух справедливості. Третя стадія названа Е. Еріксоном «ініціативність проти вини» (initiative versus guilt). Вона протікає в період, коли дитина є дуже рухливою та допитливою, в неї розвивається мовлення та уява, зміцнюється почуття контролю та відповідальності, вона починає розвивати відчуття керівництва та рішучості, а основним заняттям є гра. Водночас, нове відчуття контролю супроводжується почуттям неспокою, провини, зміцнює самоконтроль, самоспостереження та самокритику. Четверта стадія – «працелюбство проти неповноцінності» (industry versus inferiority) – характерна тим, що дитина потрапляє в життя за межами сім'ї, це стадія систематичного навчання, зміна гри відчуттями роботи. У дітей, які не досягнули хороших результатів і не здобули поваги батьків, учителів, однолітків, може розвинути почуття неадекватності або неповноцінності. Головна чеснота і сила цього періоду онтогенезу, за Е.Еріксоном, – компетентність. П'ята стадія – «ідентичність проти сплутаної ідентичності» (identity versus identity confusion) – це перехід від дитинства до зрілості. Актуальним є єдине питання для особистості «хто я такий?». Для даної стадії характерні змішування соціальних ролей, визначення свого вагомого місця в суспільстві, сумніви в своїй ідентичності і сексуальній привабливості, відчуття ненадійності існуючого стану речей, можливість втрати власної ідентичності внаслідок надідентичності з молодіжними кумирами і лідерами угруповань, відчуття тривоги, самотності і нерішучості, відмова приймати рішення. Як зазначає Е.Еріксон, основною психологічною здатністю цього періоду є вірність прийнятій соціальній ідеології, що дозволяє прийняти також етнічні, соціально-культурні, релігійні цінності. Шоста стадія онтогенезу названа Е.Еріксоном «близькість проти ізоляції» (intimacy versus isolation). Тільки після формування почуття ідентичності ми отримуємо здатність до партнерства, прихильності, близькості і любові, яка є основною психологічною здатністю даного періоду. Сьома стадія онтогенезу, названа Е.Еріксоном «генеративність проти стагнації» (generativity versus stagnation), продовжується всі наші зрілі роки. Близькі стосунки і відданість іншим людям переходять в піклування про виховання і підтримку наступного покоління, що включає також продуктивну і творчу роботу і особисте життя. Якщо сфера нашої продуктивності і піклування не розширюється, ми ризикуємо стати жертвами нудьги і стагнації. Основною психологічною здатністю особистості в цьому періоді є піклування, турбота. Унікальність людського роду полягає в тому, зазначає Е.Еріксон, що турбота про підрастаюче покоління і його виховання охоплює досить довгий період. Для останньої із восьми стадій людського розвитку в онтогенезі, яка названа Е.Еріксоном «цілісність проти відчаю» (integrity versus despair), властиве зіткнення людини з «кінцевими турботами», відчуття інтеграції і цілісності з собою і світом, усвідомлення цінності іншого способу життя, здатність бачити людське життя в єдності особистісного і загальнолюдського. Відповідність своїй самооцінці захищає людину в даному періоді онтогенезу від відчаю, дає оптимістичний настрій, відчуття психологічної цілісності. Е.Еріксон зазначає, що навички мудрості набуваються в процесі зіткнення інтеграції (цілісності) та відчаю і надають накопиченому особистісному досвіду і знанню нової цілісності. Люди, які розвинули в собі мудрість, стають взірцем інтегрованості і досконалості. Вони дають натхненний приклад для молоді, яка веде подібний спосіб життя і живе їх ідеалами. Почуття цілісності та інтеграції може полегшити відчуття безпорадності і залежності, які характерні для похилого віку [4, с.248-250]. Як бачимо, модель онтогенетичного розвитку особистості заснована на визнанні беззаперечної цінності людського буття – здоров'я.

Здоров'я, як природний стан організму, характеризується нормальним узгодженим перебігом всіх процесів і діяльністю всіх функцій, що забезпечують людині необхідну активність у взаємодії з навколишнім середовищем. Здоров'я це ресурс, а не мета життя, і згідно з визначенням ВОЗ – стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороб або фізичних дефектів. Важливим елементом збереження здоров'я є профілактично-просвітницька робота, яка проводиться з людиною упродовж усього періоду онтогенезу. Суб'єктами цього процесу є на різних етапах онтогенетичного розвитку сама людина, батьки, найближче сімейне оточення, школа, державні та громадські організації та ін. Таким чином і відповідальність за здоров'я людини несуть сім'я, суспільство і приблизно з підліткового віку (з 12-13 років) вона сама. А причини загрози здоров'ю людини пов'язані із внутрішнім станом організму та зовнішнім щодо людини середовищем, а щоб протистояти негативним впливам обох факторів, необхідно загартовувати організм, використовуючи його природні дані, та підвищувати фізичну культуру як окремої людини і суспільства в цілому. Саме на це направлені основні положення Загальнодержавної програми «Здоров'я-2020: український вимір», пріоритетом якої є формування міжсекторального підходу в проведенні профілактичних заходів для усунення негативного впливу соціальних детермінант здоров'я, створення умов для збереження та зміцнення здоров'я населення, формування відповідального ставлення кожної людини до особистого здоров'я. Очікуваними результатами виконання Програми та визначення її ефективності є: знизити рівень поширеності основних факторів ризику здоров'я, насамперед куріння, зловживання алкоголем, незбалансованого харчування, надмірної ваги тіла, вживання наркотичних препаратів, низької фізичної активності, артеріальної гіпертензії тощо [1]. Таким чином, важливе значення в Програмі відведено превентивним заходам, які покликана виконати здоров'язберігаюча освіта молоді в колі сім'ї та під час її навчання у освітніх закладах різного рівня (від дошкільного закладу і до університету), що повинна дати біологічні, філософські, психологічні, санітарно-гігієнічні, фізкультурно-оздоровчі знання, навички і вміння щодо збереження особистістю свого психічного, фізичного, духовного, соціального здоров'я і в наступні періоди онтогенезу. Особливу увагу суб'єктів освітнього процесу з метою збереження здоров'я слід приділити, на наш погляд, проблемам, які пов'язані із ставленням особистості до свого тіла, розуміння його призначення, функціонування у просторовому, родовому (міжпоколінневому), часо-віковому, вітальному, естетичному, статево-сексуальному та інших вимірах. Певним мірилом ефективності безперервного процесу збереження здоров'я через освіту і самоосвіту є ставлення особистості і суспільства до старості і смерті, проблемами яких займаються, відповідно, науки геронтологія і танатологія.

Ще в ранньому, юнацькому віці особистість через організовану освіту (шляхом предметного вивчення художньої літератури, історії, біології, фольклору, філософії, психології, культурології тощо) та самоосвіту повинна усвідомити, що старість, як і будь-який інший період онтогенезу, є не статичним станом, а динамічним процесом. Вона пов'язана із специфічними змінами

умов життя, багато з яких, на жаль, мають негативне забарвлення. До них належать: зміни фізичних можливостей, втрата суспільного становища, який був пов'язаний з виконуваною роботою, зміни функцій в сім'ї, смерть або загроза втрати близьких людей, погіршення економічних умов життя, необхідність пристосовуватися до інших культурних і побутових змін. Окрім того, закінчення професійної діяльності у багатьох людей викликає радикальні зміни стилю життя. У деякого з часом додатково наступають зміни найближчого оточення і форм поведінки. Існують і позитивні сторони зміни життєвої ситуації: наявність вільного часу, можливість вільно займатися улюбленою справою, присвячувати себе розвагам чи хобі, звільнення від необхідності суперництва чи боротьби за свій стан тощо. Як зазначає Д.Кун, коли людина досягає віку 40-50 років, у неї відбувається занепад життєвих сил, енергії, бадьорості, що заставляє усвідомити, що більша половина життя уже прожита. У той же час в житті виникає більше стабільності від того, що людина відмовляється від «нездійснених мрій», оскільки вважає, що є підстави (які з роками щораз підтверджуються) бути задоволеною власним життям і визнати, що колись бажані цілі в житті є недосяжними. Д. Кун називає типові неприємності, які відбуваються в житті дорослої людини: подружні розбіжності, розлучення, професійні труднощі, безробіття, проблеми із здоров'ям, фінансові неприємності, правові конфлікти, а також особисті трагедії. Д. Кун наводить припущення про існування шести складових благополуччя дорослої людини: самохвалення; позитивні стосунки з іншими людьми; автономія (особистісна свобода); вміння володіти ситуацією; мета в житті; безперервне особистісне зростання. Важливими є позитивні стосунки з іншими людьми та вміння відповідати на складні життєві вимоги. Таким чином спільне переживання життєвих радощів і горя разом з іншими обумовлює краще розуміння того, як влаштовано світ, і це допоможе людям успішно подолати період середнього віку і увійти у похилий вік [6, с.173-174].

Таким чином, здоров'я, успішність особистісного і соціально-психологічного розвитку людини у всі періоди онтогенезу і особливо у пізні роки залежить від того, наскільки людина сама є суб'єктом, творцем умов свого життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція Загальнодержавної програми «Здоров'я-2020: український вимір». Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. № 1164-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1164-2011>
2. Матеріал до педагогічних читань «В. Сухомлинський у діалозі з сучасністю: здоров'я через освіту». – Донецьк: Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2012 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sukhomlynskyi.in.ua>
3. Онтогенез // Психологічна енциклопедія / [автор-упорядник О.М.Степанов]. – К.: Академвидав, 2006. – 424 с. – С.232
4. Erikson E. Childhood and Society. 2th Edition / Erik Erikson. – New York: Norton, 1963. – 360 s.
5. Frager R. Personality and Personal Growth. 5th Edition / Robert Frager, James Fadiman.– Б.М.:Prentise Hall,2007.– 156 s.
6. Goon D. Essentials of psychology. Exploration and Application. Ninth Edition / Dennis Goon. – Б.М.:Homson-Vadsworth, 2007. – 720 s.

*Пецкович Д. Д., Кушнір Р. Г., Сотрихіна О. С.
Дрогобицький державний педагогічний університет імені І. Франка*

ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧА ПРАКТИКА - ФАКТОР РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Метою дослідження є розробка функціональної структури туристсько-краєзнавчої практики, спрямованої на розвиток творчого потенціалу майбутніх вчителів фізичної культури. У розробленій функціональній структурі практики вказані принципи проведення, форми організації та зміст практики, запропоновані інноваційні підходи та технології до організації практичної роботи і формування позитивної мотивації до виконання професійних завдань.

Ключові слова: функціональна структура, навчальна практика, принципи, інноваційні підходи, творчий потенціал.

Пецкович Д. Д., Кушнір Р. Г., Сотрихіна О. С.. Туристско-краеведческая практика - фактор развития творческого потенциала будущих учителей физической культуры. В статье предложена модель туристско-краеведческой практики, направленная на развитие творческого потенциала будущих учителей физической культуры. Предложенная модель представляет собой систему взаимосвязанных организационно-деятельностных и учебно-методических составляющих, которые определяют ее содержание и методологию. Описана структура и методика организации и проведения практики в соответствии с целью и поставленными задачами. Определены основные принципы организации практики и необходимые педагогические условия для эффективного развития творческого потенциала студентов.

Ключевые слова: модель, учебная практика, педагогические условия, творческий потенциал.

Petskovich D., Kushnir R., Sotryhina O. The travel and local lore practice – factor in the development of creative potential of future teachers of physical culture. Composed a model of travel and local lore practices aimed at developing the creative potential of future teachers of physical culture. The model is a system of interconnected organizing-activity and educational components, that defining the contents and methodology. Described the structure and method of organization practice in accordance to purpose and tasks. Identified a basic principle of practice and pedagogical conditions, necessary for the effective development of creative potential of students. The significance of the proposed model is due to the following factors: motivation - is the desire of students to communicate with children, desire to help in their development and formation; educational orientation - manifested in pursuit of the developmental educational environment; ability to teach - desire to acquire practical skills to apply the theoretical knowledge in practice. Formation of creative potential in the tourism and local history practice occurs under conditions consistent interaction between the two components practices - organizational and educational.